

אמנות ותיאוריה

Art in Theory

0821-2187-03

סמסטר א', תשע"ד

ד"ר אורלי שבי

פרוסמינריון

שעת קבלה של המרצה: בתיאום מראש בדוא"ל

דוא"ל: oshevi@post.tau.ac.il

תיאור הקורס:

בקורס זה נעסוק בטקסטים מרכזיים שעיצבו או השפיעו עמוקות על בסיס העשייה והמחקר בשדה האמנות הויזואלית מהמאה ה-18 ועד ימינו. טקסטים אלו מספקים לדיסציפלינה של תולדות האמנות כלים אנליטיים לניתוח והבנת יצירות אמנות. בנוסף הללו מספקים תובנות על תפקידה של האמנות בחברה ותרבות המודרנית. בחלקו הראשון של השיעור נתמקד בטקסטים העוסקים במתודות המסורתיות לניתוח צורני ותוכני. בחלק השני נדון בטקסטים המעלים שאלות על תפקידו של האמן. ואלו החלק השלישי יוקדש לטקסטים תיאורטיים המנסחים את השנויים בתרבות ובחברה, זאת מתוך ניסיון להבין את המושגים הבסיסיים המשפיעים על עשייה וביקורת האמנות בת זמננו.

כל שבוע נתמקד בכיתה בניתוח מעמיק של טקסט (חובה) מרכזי, לאורו יבחנו עבודות אמנות וטקסטים רלוונטיים אחרים.

In this course we will discuss key texts that have shaped or profoundly effect the practice and research of visual arts from the 18th - until today. These texts provide for the discipline of art history analytical tools for analyzing and understanding art works. In addition these provide insights on the role of art in modern culture. In the first part of the lesson will focus on texts dealing with traditional methods of analysis for form and content. In the second part we will discuss texts that raise questions regarding the role of the artist. And the third part will be devoted to theoretical texts that formulate the changes in contemporary culture, thus as an attempt to understand the basic concepts that affect the practice and criticism of art. Each week we will focus on one central text (required), accordingly will examine works of arts and other relevant texts.

דרישות הקורס וחובת התלמידים: נוכחות בשיעורים, בקיאות בטקסים מרכזים, רפרט בכיתה ועבודה בסוף הסמסטר.

הרכב הציון הסופי:
20% הרפרט ותרגילים, 80% עבודה מסכמת

רשימת הנושאים והקריאה שבועית (נתון לשינויים):

חלק א': צורה ותוכן

1. אסתטיקה:
קריאת חובה:
קאנט עמנואל (תרגום: ברגמן הוגו שמואל ורוטנשטיין נתן), 1969, ביקורת כוח השיפוט, ירושלים: מוסד ביאליק. (עמודים נבחרים)
2. פורמליזם:
קריאת חובה:
גריןברג קלמנט (תרגום: ברסט דגנית, נעמי עדה ולבנה דורון), 2000: "ציור מודרניסטי" המדרשה, גיליון 3. ע"מ 84-96
3. סגנון:
קריאת חובה:
שפירו מאיר (תרגום: עומר מרדכי), 2003, מבחר מאמרים בתולדות האמנות, תל אביב: אוניברסיטת תל אביב הגלריה האוניברסיטאית ע"ש גניה שרייבר.
4. איקונומולוגיה:
קריאת חובה:
פאנופסקי ארווין (תרגום: שטיר אביעד), 2009, "איקונוגרפיה ואיקונומולוגיה: מבוא לחקר אמנות הרנסנס", המדרשה, גיליון 12, ע"מ 69-93
5. סמיוטיקה:
קריאת חובה:
בארט' רולאן (תרגום: בסוק עידו), 1998 (1957), "המיתוס היום", בתוך: מיתולוגיות, תל אביב: הוצאת בבל. ע"מ 235-266

חלק ב': על היוצרים

6. היוצר על ספת הפסיכואנליטיקן:
קריאת חובה:
פרויד זיגמונד (תרגום: בר אריה), 1968 (1910), "זיכרון ילדות של ליאונרדו דה וינצ'י", כתבי זיגמונד פרויד: כרך שני, תל אביב: הוצאת דביר. (עמודים נבחרים)

7. פונקצית היוצר:

קריאת חובה:

בארט' רולאן ופוקו מישל (תרגום: דרור משעני), 2005, מות המחבר, מהו המחבר?, תל אביב: הוצאת רסלינג. (עמודים נבחרים)

8. היוצר כיציר החברה:

בורדייה פייר (תרגום: להב אבנר), 2005, "מי יוצר את היוצרים?" בתוך: שאלות בסוציולוגיה, תל אביב: הוצאת רסלינג. ע"מ 193-204

חלק ג': אמנות ותיאוריה ביקורתית

9. מרקסיזם וחברת הראווה:

קריאת חובה:

מרקס קרל (תרגום: וויסלבסקי צבי), 2011 (1867), "האופי הפטישיסטי של הסחורה וסודו" בתוך: הקפיטל: ביקורת הכלכלה המדינית, ספר ראשון: תהליך הייצור של ההון, תל אביב: ספרית הפועלים, הוצאת הקיבוץ המאוחד. ע"מ 58-61

10. המודרנה ואובדן ההילה:

קריאת חובה:

בנימין ולטר (תרגום: זינגר דוד), 1996 (1936), "יצירת האמנות בעידן השעתוק הטכני", בתוך: הרהורים: כרך ב, תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, ע"מ 155-196

11. ידע, כוח והמבט:

קריאת חובה:

פוקו מישל (תרגום: להב אבנר), 2011, המילים והדברים: ארכיאולוגיה של מדעי האדם, תל אביב: רסלינג. עמ' 7-31

12. מגדר ועיצוב זהויות:

קריאת חובה:

מאלווי לורה (תרגום: רועי רוזן), 2006 (1975), "עונג חזותי וקולנוע נרטיבי", בתוך: דלית באום ועוד (עורכים), 2006, ללמוד פמיניזם: מקראה: מאמרים ומסמכי יסוד במחשבה פמיניסטית, תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 118-133

13. ייצוגים של האחר:

קריאת חובה:

סעיד אדוארד (תרגום: זילבר עתליה), 2000 (1978), אוריינטליזם, תל אביב: עם עובד. עמ' 11-32

14. המפנה החברתי: הפוליטי והאסתטי

קריאת חובה:

Ranciere Jacques, 2010, "The Paradoxes of Political Art", In: Dissensus: On Politics and Aesthetics, London and New York: Continuum.

(עמודים נבחרים)

ביבליוגרפיה נוספת:

אדגר אנדרו וסדג'וויק פיטריק (עורכים) (תרגום:אהד זהבי), 2007, לקסיקון לתיאוריה של תרבות, תל אביב: רסלינג.

ברנקר מנחם, 1982, אסתטיקה כתורת הביקורת: סוגיות ותחנות בתולדותיה, תל אביב: משרד הביטחון ההוצאה לאור.

הנפלינג אוסוולד (תרגום: ויניריב אליעזר), 1999, אסתטיקה: מבוא פילוסופי, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

לכט ג'ון (תרגום: איה ברזיר), 2003, חמישיים הוגים בני-זמננו: מסוסיר עד ז'יז'ק, תל אביב: רסלינג.

D'Alleva Anne, 2009, Methods and Theories of Art History, London: Laurence King Publishers.

Hatt Michael and Klonk Charlotte, 2006, Art History: A Critical Introduction to Its Methods, Manchester: Manchester University Press.

Nelson S. Robert and Shiff Richard (eds.), 2003, Critical Terms for Art History, Chicago: Chicago University Press.

Preziosi Donald (ed.), 2009, The Art of Art History: A Critical Anthology, Oxford & New York: Oxford University Press.